

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/9013.**

Benyújtás dátuma: **2020-02-03 16:23**

Parlex azonosító: **18TJKIID0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Arató Gergely (DK)**

Törvényjavaslat címe: **A közvélemény-kutatás adatainak közérdekből nyilvános adattá nyilvánításáról**

Az Alaptörvény 6. cikkének (1) bekezdése alapján „**a közvélemény-kutatás adatainak közérdekből nyilvános adattá nyilvánításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2020. évi törvény

a közvélemény-kutatás adatainak közérdekből nyilvános adattá nyilvánításáról

Az információszabadság érvényesülésének alapvető feltétele, hogy a végrehajtó hatalom a lehető legszélesebb körben biztosítsa a rendelkezésére álló adatok nyilvánosságát, hozzáférhetőségét. Az elmúlt tíz évben gyakorlattá vált, hogy a kormányzat minden lehetséges eszközt felhasználva információkat gyűjt a különböző események társadalmi megítéléséről, a kormányzati intézkedések lakossági elfogadottságáról, a várt, de elmaradt intézkedések hatásáról, a tervezett intézkedések várható fogantatásáról. Annak ellenére, hogy az információgyűjtésre fordított költségvetési kiadások évről-évre emelkednek, annak ellenére, hogy e feladatok ellátására kutatóintézet is létesült, a közvélemény tájékoztatása nem megoldott. Jogos igény pedig, hogy a kormányzati adatgyűjtés és adatfeldolgozás tapasztalatai, eredményei közkinccsé váljanak. E célok elérése érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

1. §

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 2. §-ában felsorolt kormányzat igazgatási szerv által megrendelt, finanszírozott vagy támogatott közvélemény-kutatás adatai és megállapításai e törvény rendelkezései szerint közérdekből nyilvános adatok.

2. §

E törvény alkalmazásában közvélemény-kutatás az interjúkészítés, függetlenül annak módjától, formájától és a megkérdezettek számától, továbbá a nemzeti konzultáció, valamint a tanulmány készítése, amennyiben a cél a választói magatartás, értékítélet, akarat megismerése.

3. §

(1) E törvény alapján nyilvános adat: a közvélemény-kutatás megnevezése és célja, témája, továbbá megrendelője, a közvélemény-kutatást végző szervezet megnevezése és kiválasztásának módja, a közvélemény-kutatásért felelős személy neve feladatköre, munkaköre, vezetői megbízatása, a közvélemény-kutatásra betervezett és felhasznált összeg, a megkérdezettek köre, száma, a feldolgozás módja, a közvélemény-kutatásból levont következtetések.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt adatok hozzáférhetővé tételéért ellenszolgáltatás nem kérhető.

(3) Az adatok nem ismerhetők meg, ha azok a minősített adat védelméről szóló törvény szerinti minősített adatok.

(4) Az adatok nem ismerhetők meg, ha a megismerés honvédelmi érdekeket vagy nemzetbiztonsági érdekeket sértene.

(5) A (3)-(4) bekezdés nem alkalmazható az interjúkészítésre, továbbá a közvélemény-kutatás megnevezésére és a közvélemény-kutatásra betervezett és felhasznált összegre.

(6) Országgyűlési képviselőtől az adatok megismerése nem tagadható meg.

4. §

(1) A közvélemény-kutatás megrendelője, a közvélemény-kutatás kezdő-napján a honlapján közzé teszi a közvélemény-kutatás megnevezését és célját, valamint a közvélemény-kutatásra betervezett összeget.

(2) Az elkészült tanulmányt – a 3. § (2)-(3) bekezdésében meghatározottak kivételével – a teljesítés határnapjától számított három hónapon belül a megrendelő honlapján közzé kell tenni.

5. §

(1) Az e törvényből eredő megismerési joggal kapcsolatos bejelentéseket az Információszabadság Hatóság a bejelentést soron kívül kivizsgálja és tizenöt napon belül érdemi döntést hoz. Az adatkezelő a Hatóság megkeresését három napon belül köteles teljesíteni.

(2) A Hatóság a bejelentést érdemi vizsgálat nélkül elutasíthatja, ha a bejelentés névtelen vagy az adott ügyben bírósági eljárás van folyamatban, illetve az ügyben korábban jogerős bírósági határozat született.

6. §

Az e törvényben nem szabályozott kérdésekre az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

7. §

Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 2015. január 1-jétől alkalmazni kell.

Általános indokolás

2015 novemberétől a 2018-as kormányalakításig, vagyis közel két és fél év alatt a Rogán Antal irányítása alatt álló kabinetiroda csaknem 400 közvélemény-kutatást készített, derül ki abból az összeállításból, amit a kabinetiroda a Fővárosi Törvényszék számára állított össze. A mérések többségét a „kormányzati kommunikációs stratégia megalapozására” hivatkozva rendelték meg. Az adatokból az látszik, hogy a kabinetirodában egy havonta ismétlődő rutineljárást alakítottak ki: A legforgalmasabb időszak a kabinetiroda indulása körüli volt: 2015 utolsó két hónapjában – közvetlenül a szeptemberben tetőző menekültválság utáni hetekben, hónapokban – 55 különféle közvélemény-kutatást készítettek. Telefonos közvélemény-kutatással mérték fel például, lehetséges-e a Soros Györggyel kapcsolatos ellenségképet kialakítani.

A kabinetiroda azonban megtagadta a kampányt alátámasztó kutatások és a kapcsolódó számlák megismerését, tagadták, hogy születtek ilyenek Soros Györggyel kapcsolatban

A kabinetiroda, annak ellenére, hogy a bíróságon tételesen felsorolta a két és fél év alatt elvégzett kutatásokat, nem tér ki az azokban szereplő témakörökre, és a kutatásokat készítő céget vagy cégeket sem nevezi meg.

A benyújtott törvényjavaslat megszünteti annak lehetőségét, hogy ezeknek az információknak a megismerhetőségét a kormányzati szervek – a tételesen felsorolt eseteket kivéve - megakadályozzák.

Részletes indokolás

1. §

A kormányzati igazgatási szerv lehet központi kormányzati igazgatási szerv és ezek területi, helyi szervei, és területi kormányzati igazgatási szerv. A központi kormányzati igazgatási szervek a következők: a Kormány, a Miniszterelnöki Kormányiroda, a minisztérium, a kormányzati főhivatal, a központi hivatal. Kormányzati főhivatal a Központi Statisztikai Hivatal, az Országos Atomenergia Hivatal, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala. A törvényjavaslat hatálya minden felsorolt szervre kiterjed.

2. §

Közérdekből nyilvános adat, minden a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli. A javaslat tételesen meghatározza, mely esetben kell alkalmazni rendelkezéseit. Egyértelművé teszi, hogy nem a gazdaság szereplői, nem a tudományos élet a célzott kör. A törvényjavaslat alapján abban az esetben kell biztosítani a nyilvánosságot, ha kifejezetten az acél hogy a kormányzat megismerje milyen reakciókat vált ki valamely tervezett

intézkedése a választók körében.

3. §

Az általános szabályok alapján közérdekből nyilvános adat megismerése iránt szóban, írásban vagy elektronikus úton bárki igényt nyújthat be. A viták elkerülése érdekében a törvényjavaslat tételesen meghatározza, mely adatok tartoznak közérdekből nyilvános adatok körébe. A törvényjavaslat alapján minden olyan adat megismerését biztosítani kell, amely alapján a közvélemény eldöntheti hasznos célra fordították-e a kormányzat költségvetési forrásokat, illetőleg megismerhető válnak a közpénzen elért eredmények. A törvényjavaslat védelmet biztosít az adatoknak, amennyiben annak megóvása fontosabb érdeket szolgál, mind a megismerése. Meghatározza a javaslat azoknak az adatoknak a körét is, amelyek megismerése nem járhat a közérdek sérelmével. Miután az országgyűlési képviselők kötelesek megőrizni azokat az információkat, amelyek védelmet élveznek, a javaslat rendelkezései alapján tőlük az adat megismerésének joga nem vonható el és nem korlátozható.

4. §

A javaslat rendelkezései alapján egyértelmű, hogy az adatok nyilvánosságra hozatalára mikor és milyen módon kerüljön sor.

5. §

A törvényjavaslat azokat a speciális szabályokat fogalmazza meg, amelyek kiegészítik az információszabadságra vonatkozó előírásokat. Így például az érintett jogainak érvényesítése érdekében a Hatóság vizsgálatát kezdeményezheti. Lehetőség van erre akkor is, ha az adatkezelő intézkedése jogszerűségének vizsgálata a cél, vagy ha az adatkezelő a kérelmét elutasítja. A törvényjavaslat speciális rendelkezése, hogy a hatóság érdemi vizsgálat nélkül a bejelentést csak igen kivételes esetben utasíthatja el.

6. §

A törvényjavaslat nem részletezi közérdekű adatok hozzáférhetővé tételével kapcsolatos eljárási szabályokat. Erre nincs is szükség, hiszen e kérdéseket rendezi az információszabadságról szóló törvény. Így megoldott a bírói út igénybevételének lehetősége: az igénylő a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény elutasítása vagy a teljesítésre nyitva álló határidő eredménytelen eltelte esetén a bírósághoz fordulhat.

7. §

A § hatályba léptető rendelkezéseket tartalmaz. Miután a szabályozás kedvezőbb az érdekeltnek, mint a hatályos szabályozás, lehetőség van a visszamenőleges hatályú szabályozásra is.